

PROJEKT USTAWY O MINIMALNYM WYNAGRODZENIU

12 stycznia 2012 r. do konsultacji społecznych został przekazany projekt ustawy o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Jest to ten sam projekt ustawy, który z inicjatywy OPZZ posłowie SLD zgłosili w poprzedniej kadencji Sejmu. Wówczas po pierwszym czytaniu projekt ustawy utknął w komisji sejmowej i nie został rozpatrzonej do końca VI kadencji Sejmu.

W obecnej – VII kadencji Sejmu projekt został ponownie zgłoszony przez posłów SLD. Podpisali się pod nim: Romuald Ajchler, Leszek Aleksandrak, Marek Balt, Anna Bańkowska, Jacek Czerniak, Eugeniusz Czykwini, Tomasz Grabowski, Tadeusz Iwiński, Dariusz Joński, Ryszard Kalisz, Tomasz Kamiński, Witold Klepacz, Krystyna Łybacka, Zbigniew Matuszczak, Leszek Miller, Grzegorz Napieralski, Cezary Olejniczak, Artur Ostrowski, Stanisława Prządka, Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska, Tadeusz Tomaszewski, Jerzy Wenderlich, Bogusław Wontor, Stanisław Wziątek, Zbyszek Zaborowski i Ryszard Zbrzyzny.

Projekt został zgłoszony do marszałek Sejmu Ewy Kopacz 25 listopada 2011 r. i jest drukiem sejmowym nr 119. Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Ryszard Zbrzyzny – przewodniczący Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Miedziowego i członek Prezydium OPZZ.

Poniżej projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Projekt

Ustawa

z dnia 2011 r.

o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę

Art. 1.

W ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.¹⁾) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o której mowa w art. 2 jest ustalana w taki sposób, aby w dniu 1 stycznia następnego roku nie była niższa od połowy wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3a, z zastrzeżeniem ust. 2. 2. W 2012 r. wysokość minimalnego wynagrodzenia, o której mowa w art. 2 ustawy wymienionej w art. 1 jest ustalana w taki sposób, aby w dniu 1 stycznia 2012 r. nie

była niższa od 45% wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3a tej ustawy.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 119
Warszawa, 25 listopada 2011 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Ryszarda Zbrzyznego.

(-) Romuald Ajchler; (-) Leszek Aleksandrak; (-) Marek Balt; (-) Anna Bańkowska; (-) Jacek Czerniak; (-) Eugeniusz Czykwini; (-) Tomasz Grabowski; (-) Tadeusz Iwiński; (-) Dariusz Joński; (-) Ryszard Kalisz; (-) Tomasz Kamiński; (-) Witold Klepacz; (-) Krystyna Łybacka; (-) Zbigniew Matuszczak; (-) Leszek Miller; (-) Grzegorz Napieralski; (-) Cezary Olejniczak; (-) Artur Ostrowski; (-) Stanisława Prządka; (-) Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Jerzy Wenderlich; (-) Bogusław Wontor; (-) Stanisław Wziątek; (-) Zbyszek Zaborowski; (-) Ryszard Zbrzyzny.

UZASADNIENIE

1. Aktualny stan prawny i potrzeba uchwalenia ustawy

Obowiązek określania minimalnego wynagrodzenia za pracę wynika z przepisu art. 65 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z nim *minimalną wysokość wynagrodzenia za pracę lub sposób ustalania tej wysokości określa ustawa*. W obowiązującym stanie prawnym – uregulowanym przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 157, poz. 1314).

o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.), stanowiącej wykonanie dyspozycji art. 65 ust. 4 Konstytucji RP – wysokość minimalnego wynagrodzenia na dany rok ustalana jest corocznie, w drodze negocjacji, na forum Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

Ustawa o minimalnym wynagrodzeniu gwarantuje, że płaca minimalna będzie wzrastać w stopniu nie niższym niż prognozowany na dany rok wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, powiększony o 2/3 wskaźnika prognozowanego realnego przyrostu produktu krajowego brutto. Ta zasada będzie obowiązywała do czasu, gdy wysokość minimalnego wynagrodzenia osiągnie 50% przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej. Rozwiązanie to, wprowadzone nowelizacją ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę z 1 lipca 2005 roku, miało zapewnić coroczną poprawę relacji pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem a przeciętnym wynagrodzeniem, która od kilku lat oscyluje wokół 35-40%. Jego celem było również zagwarantowanie zbliżenia wysokości minimalnego wynagrodzenia do poziomu rekomendowanego przez Międzynarodową Organizację Pracy w Konwencji Nr 131 z 1970 roku w sprawie płacy minimalnej (50% płacy przeciętnej) oraz w art. 4 ust. 1 Europejskiej Karty Społecznej, dotyczącym wynagrodzenia godzinowego, które według Komitetu Niezależnych Ekspertów Rady Europy powinno stanowić 68% przeciętnego wynagrodzenia. Polska nie ratyfikowała tych dokumentów, co powoduje, że poziom minimalnego wynagrodzenia za pracę nie odpowiada wynagrodzeniu zapewniającemu godziwe życie.

W 2011 roku płaca minimalna wynosi 1 386 zł brutto, co stanowiło 41% płacy przeciętnej (dane za II kwartał). Rada Ministrów ustaliła minimalne wynagrodzenie 1500 zł brutto na 2012 r. – ok. 41% prognozowanej płacy przeciętnej. W 2012 r. nie nastąpi zatem poprawa relacji pomiędzy wysokością płacy minimalnej a płacą przeciętną, zgodnie z celem nowelizacji ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę z 1 lipca 2005 roku. Nie można dostrzec także zauważalnej poprawy sytuacji dochodowej osób o najniższych dochodach oraz zmniejszenia dysproporcji dochodowych, które w Polsce są znaczące.

W tej sytuacji należy niezwłocznie podjąć prace nad nowelizacją ustawy o minimalnym wynagrodzeniu w celu zwiększenia wysokości płacy minimalnej i znaczącej poprawy tej relacji w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia. Obowiązująca wysokość płacy minimalnej nie gwarantuje bowiem pracownikom godnego poziomu życia. Płaca minimalna jest bardzo niska zarówno relatywnie do płacy przeciętnej, jak i w wymiarze kwotowym. Zwiększenie jej wysokości jest konieczne z uwagi na trudną sytuację finansową osób o najniższych dochodach (planowana na 2012 r. płaca minimalna oznacza 1111 zł netto). Pomimo tego, że ich dochody pochodzą z pracy, która powinna być godnie opłacana i spełniać kryterium płacy godzinowej, to otrzymywane przez nich wynagrodzenie nie pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Skutkuje to wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego. Odsetek pracowników żyjących w rodzinach, w których poziom wydatków był niższy od minimum egzystencji wyniósł w 2010 roku aż 12%.

Należy mieć także na uwadze potrzebę kształtowania właściwego modelu stosunków pracy. Z tego punktu widzenia nie jest korzystne, gdy wynagrodzenie minimalne netto niewiele odbiega od poziomu minimum socjalnego – wskaźnika obliczanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjal-

nych (w 2010 r. dla osoby samotnie gospodarującej w wieku produkcyjnym była to kwota 929,76 zł) oraz jest niewiele wyższe od zasiłku dla bezrobotnych (od 1 czerwca 2011 r. - 761,40 zł). Sytuacja ta zniechęca do podejmowania pracy oraz sprzyja rozwojowi szarej strefy.

2. Istota projektowanych rozwiązań

Celem proponowanych rozwiązań jest ochrona funkcji socjalnej płacy minimalnej poprzez ustawowe zagwarantowanie wysokości płacy minimalnej na poziomie nie niższym od połowy wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej. Aby ograniczyć wystąpienie zjawisk negatywnych dla pracowników i pracodawców, osiągnięcie tego poziomu ma nastąpić stopniowo, przy zachowaniu obowiązującego mechanizmu uzgadniania minimalnego wynagrodzenia w Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Proponuje się aby wysokość płacy minimalnej w roku 2012 nie była niższa od poziomu 45% przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej. Począwszy od 1 stycznia 2013 płaca minimalna odpowiadałaby poziomowi co najmniej 50% płacy przeciętnej.

3. Przewidywane skutki związane z projektowaną ustawą

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w 2010 roku wynagrodzenie na poziomie minimalnym otrzymało 4,5% osób spośród ogółu zatrudnionych.

Wnioskodawcy szacują, że podwyższenie kwoty minimalnego wynagrodzenia o 100 zł spowoduje skutki dla budżetu w wysokości około 160 mln zł w skali roku, z tytułu finansowania niektórych wynagrodzeń i świadczeń, których wysokość jest relacjonowana do wysokości minimalnego wynagrodzenia. Rzeczywiste skutki podniesienia minimalnego wynagrodzenia do poziomu 45% a następnie 50% płacy przeciętnej będą realnie niższe ponieważ część wydatków wróci do budżetu z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, z tytułu zwiększonej konsumpcji osób otrzymujących to wynagrodzenie. Ponadto wzrost dochodów gospodarstw domowych korzystnie wpłynie na zmniejszenie wydatków budżetu państwa na pomoc społeczną i świadczenia rodzinne. Z uwagi na wzrost kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw, spowodowany wzrostem płacy minimalnej, obniżą się częściowo wpływy podatkowe od przedsiębiorców. Nie spowoduje to jednak zagrożenia dla budżetu państwa.

Stopniowe zwiększanie płacy minimalnej wpłynie korzystnie na sytuację na rynku pracy. Wnioskodawcy uważają, że podwyższenie płacy minimalnej zwiększy popyt wewnętrzny, co wpłynie na wzrost konsumpcji i zatrudnienia oraz zahamuje wzrost emigracji zarobkowej, szczególnie wśród osób młodych, które z powodu niskiego wynagrodzenia oferowanego przez pracodawców w kraju poszukują pracy za granicą.

4. Akty prawne związane z projektowaną regulacją

Proponowana ustawa nie wymaga aktów wykonawczych.

5. Zgodność projektowanej regulacji z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot proponowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej, przy czym jest zbieżny z praktyką stosowaną w wielu krajach.

Projekt nie został poddany konsultacjom, o których mowa w art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu RP.